

ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲများအပေါ် လေ့လာခြင်း(ဘရာဇီးနိုင်ငံ)

ဆုဝေ

ဘရာဇီးနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းပုံ

ဘရာဇီးနိုင်ငံကို ပြည်နယ် ၂၆ ခု၊ ဖက်ဒရယ်ခရိုင် တစ်ခု၊ မြို့နယ်ပယ်ဒေသ ၅၅၇၀ ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ ဖက်ဒရယ်ခရိုင်ဖြစ်သည့် ဘရာဇီးလီးယားသည် ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်သည်။ ယခင်က ရီယိုဒီဂျနေယိုးသည် မြို့တော်ဖြစ်ပြီး ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြို့တော်သစ်တည်ထောင်ခဲ့ပြီးနောက်တွင် Brasilia သည် မြို့တော်ဖြစ်လာသည်။ ကမ္ဘာတွင် ငါးနိုင်ငံမြောက် အကြီးဆုံးနိုင်ငံဖြစ်ပြီး ခြောက်နိုင်ငံမြောက် လူဦးရေအထူထပ်ဆုံးနိုင်ငံဖြစ်သည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် လူဦးရေ ခန့်မှန်းချက်အရ ၂၁၂ ဒသမ ၆ သန်းရှိပြီး မြို့နယ်ပယ် မြို့တော်တစ်ခုလျှင် ပျမ်းမျှ ၃၇၇၂၈ ဦးနှုန်းဖြင့် နေထိုင်သည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဥပဒေပြုရေး ကနေဒါမှ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများပြားခဲ့သည်။

ဘရာဇီးနိုင်ငံသည် ဖက်ဒရယ်သမ္မတနိုင်ငံဖြစ်သည်။ ဖက်ဒရယ်ခရိုင်၊ ပြည်နယ်၊ မြို့နယ်ပယ်ဒေသများတွင် အစိုးရအဆင့်ဆင့်ကြား ဖက်ဒရယ်ပုံစံဖြင့် အုပ်ချုပ်သောနိုင်ငံဖြစ်သည်။ ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံဆိုသည်မှာ ဖက်ဒရယ်ပြည်နယ်များအကြား အာဏာခွဲဝေ အုပ်ချုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်တစ်ခုစီတွင် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်တစ်ရပ်စီရှိသည်။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရသော ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ဘရာဇီးနိုင်ငံကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ အခြားချမှတ်ထားသော ဥပဒေများနှင့် အုပ်ချုပ်သည်။ ဖက်ဒရယ်အစိုးရတွင် အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဥပဒေပြုရေး၊ တရားစီရင်ရေးဟူ၍ အပိုင်း သုံးပိုင်းခွဲ၍ အုပ်ချုပ်သည်။

ဘရာဇီးနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲသမိုင်း

၁၈၉၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့ ဘရာဇီးသမ္မတရွေးကောက်ပွဲသည် ပထမဆုံးဖြစ်သည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးပါတီဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် ဘရာဇီးနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခဲ့သည်။ လက်ရှိတွင် ၁၉၉၇ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေကိုအခြေခံ၍ လိုအပ်ချက်များကို လွှတ်တော်တွင် ဆွေးနွေးပြင်ဆင်လျက်ရှိသည်။

ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်း

ဘရာဇီးနိုင်ငံတွင် သမ္မတ၊ လွှတ်တော် (၂) ရပ် (အထက်လွှတ်တော်နှင့် အောက်လွှတ်တော်)၊ အစိုးရအဖွဲ့၊ ပြည်နယ်/ ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ မြို့နယ်ပယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ (မြို့တော်ဝန်၊ ဒုတိယမြို့တော်ဝန်၊ မြို့တော်ကောင်စီဝင်များ)ဖြင့် အုပ်ချုပ်သည်။ သမ္မတ၊ လွှတ်တော်နှစ်ရပ် (အထက်လွှတ်တော်နှင့် အောက်လွှတ်တော်)၊ ပြည်နယ်/ ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ ရွေးကောက်ပွဲကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ ၇ ရက်က ကျင်းပခဲ့သည်။ သက်တမ်းမှာ လေးနှစ်ဖြစ်သောကြောင့် ၂၀၂၂ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ကျင်းပရန် လျာထားသတ်မှတ်သည်။ ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ လွှတ်တော်အမတ်

ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ တည်နေရာ၊ နယ်နိမိတ်၊ အကျယ်အဝန်း

အများစုသည် ယခင်က မြို့တော်ဝန်များ၊ ဝန်ကြီးများ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ သမ္မတ၊ ဒုတိယသမ္မတ နေရာများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူများ ဖြစ်သည့်အတွက် နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံရှိကြသည်။

သမ္မတ

သမ္မတကို လေးနှစ်တစ်ကြိမ် မဲအများစုကိုယ်စားပြုစနစ်ဖြင့် ရွေးချယ်သည်။ ပယ်မဲမပါဘဲ မဲအများဆုံးရသော ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကို ရွေးချယ်ပြီး မဲအများဆုံးရသူ မရှိပါက ဒုတိယအကြိမ် ပြန်လည်ရွေးချယ်ရသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် သမ္မတအဖြစ် ဆက်တိုက် တစ်ကြိမ်သာ ပြန်လည်ရွေးကောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သမ္မတသည် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ဝန်ကြီးများကို ခန့်ထားခြင်း၊ ထုတ်ပယ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ဥပဒေပြုရေး ကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး ဗီတိုအာဏာ ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များနှင့် စာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်း၊ သံတမန်များ လက်ခံခြင်းနှင့် တိုင်းပြည်ကာကွယ်ရေးအမိန့်များကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ ခုံတရားသူကြီး၊ ရှေ့နေချုပ်၊ ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များ ခန့်ထားနိုင်သည်။ အမျိုးသားကွန်ဂရက်နှင့် အတည်ပြုပြီး စစ်ကြေညာနိုင်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးရယူနိုင်သည်။ ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆုချီးမြှင့်နိုင်သည်။ သမ္မတသည် နိုင်ငံ၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သလို အစိုးရခေါင်းဆောင်လည်းဖြစ်သည်။

ဘရာဇီးနိုင်ငံအမျိုးသားကွန်ဂရက် (National Congress)

ဘရာဇီးနိုင်ငံအမျိုးသားကွန်ဂရက် (National Congress) ကို အထက်လွှတ်တော်၊ အောက်လွှတ်တော်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံးသည် ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ မြို့တော် ဘရာဇီးလီးယားရှိ Palace of National Congress တွင် တည်ရှိသည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံးတွင် ဥက္ကဋ္ဌ၊ အမှုဆောင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ဝန်ထမ်းများရှိသည်။ လွှတ်တော်ဝန်ထမ်းများသည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဆောင်ရွက်ရသည့် ပါလီမန်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အထောက်အကူပြုရသည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံး၏ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ စီမံဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ လွှတ်တော်တစ်ရပ်စီရှိ ကိုယ်စားလှယ်များမှ ရွေးချယ်ထားသည့် ဗျူရိုအဖွဲ့ဝင်များက ဆောင်ရွက်ရသည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံး၏ စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့များသည် အနည်းငယ်ကွဲပြားပြီး လွှတ်တော် တစ်ရပ်စီတွင် အတွင်းရေးမှူးရုံး၊ ဆက်သွယ်ရေးရုံး၊ သတင်းအချက်အလက်နှင့် နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ၊ လုံခြုံရေးရုံးများ၊ ကော်မတီဌာနခွဲများရှိသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီတွင် မိမိကိုယ်တိုင် ရွေးချယ်ထားသော ကိုယ်ရေးဝန်ထမ်းတစ်ဦးစီ ခန့်အပ်နိုင်သည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံးတွင် အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် ယာယီနှင့် အမြဲတမ်းကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းထားသည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အတွက် ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်းစနစ် နှစ်မျိုးကျင့်သုံးသည်။

ဘရာဇီးနိုင်ငံ အမျိုးသားကွန်ဂရက်၏ အဓိကတာဝန်မှာဥပဒေပြုရေးဆွဲရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၏ ဆောင်ရွက်မှုကို စောင့်ကြည့်ရေးတို့ ဆောင်ရွက်သည်။ ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ အထက်လွှတ်တော်နှင့် အောက်လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံးသည် လွှတ်တော်အတွင်း ဖွဲ့စည်းပုံနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိကိုယ်တိုင် စီရင်ခွင့်ရှိသည်။ အောက်လွှတ်တော်သည် သမ္မတ၏ ငွေစာရင်းကို စစ်ဆေးနိုင်သည်။ သမ္မတ၊ ဝန်ကြီးများ၊ ဒုဝန်ကြီးများ၏ အရေးကိစ္စနှင့်

ပတ်သက်၍ ဥပဒေက ခွင့်ပြုထားသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်နှင့် ကော်မတီများသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်မှ တစ်ပါး မဲအများစု ကိုယ်စားပြုစနစ် (Absolute Majority System) ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ဘရာဇီးနိုင်ငံ အမျိုးသားကွန်ဂရက်သည် အခွန်ကောက်ခံခြင်း၊ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း၊ လက်နက်ကိုင်အင်အား အဖွဲ့အစည်းများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နိုင်ငံနယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးခြင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနများ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ရုပ်သံထုတ်လွှင့်ခြင်းအား ကြီးကြပ်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားငွေကြေးစီမံခြင်းတို့တွင် တာဝန်ရှိသည်။ နှစ်စဉ် ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ ဖက်ဒရယ်မြို့တော် ဘရာဇီးလီးယားတွင် ဖေဖော်ဝါရီ ၂ ရက်နေ့မှ ဇူလိုင် ၁၇ ရက်နေ့အထိ တစ်ကြိမ်၊ ဩဂုတ် ၁ ရက်မှ ဒီဇင်ဘာ ၂ ရက်အထိ တစ်ကြိမ် နှစ်စဉ် ငါးလစီဖြင့် နှစ်ကြိမ် လွှတ်တော်အစည်းအဝေး ကျင်းပကြသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် တင်ပြသော ထင်မြင်ချက်များ၊ စကားလုံးများ၊ မဲပေးမှုများအပေါ်တွင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေအရသော်လည်းကောင်း၊ အရေးမယူနိုင်ပေ။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အမှုကိစ္စရပ်များကို ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာတရားရုံးချုပ်တွင်သာ ဖြေရှင်းရမည်ဖြစ်သည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအပေါ် စွဲဆိုသော အမှုများတွင် အာမခံမပေးနိုင်သော အမှုမလွဲ၍ တိုင်ကြားချက်များ၊ မှတ်တမ်းများ၊ သက်သေများကို သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်သို့ ၂၄ နာရီအတွင်း ပေးပို့၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ရယူရမည်ဖြစ်သည်။

အထက်လွှတ်တော် (Senate)

အထက်လွှတ်တော် (Senate) ကို ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ ၈၁ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ပြည်နယ် ၂၆ ခု ရှိသည့်အနက် ပြည်နယ် တစ်ခုလျှင် ကိုယ်စားလှယ် သုံးဦးကျစီဖြင့် ၇၈ ဦးနှင့် ဖက်ဒရယ်ခရိုင်တစ်ခုမှ ကိုယ်စားလှယ် သုံးဦး စုစုပေါင်း ၈၁ ဦးပါဝင်သည်။ အထက်လွှတ်တော်ကို မဲအများစုကိုယ်စားပြု မဲများသူ အနိုင်ယူစနစ် (Plurality Fast-Past The Post-System) ဖြင့် ရွေးချယ်သည်။ လွှတ်တော်သက်တမ်းမှာ ရှစ်နှစ်ဖြစ်သည်။ ပထမလေးနှစ်တွင် အဖွဲ့ဝင်သုံးပုံတစ်ပုံနှင့် ဒုတိယလေးနှစ်တွင် အဖွဲ့ဝင်သုံးပုံနှစ်ပုံဖြင့် ရှစ်နှစ်သက်တမ်းအတွက် နှစ်ကြိမ်ရွေးချယ်ပါသည်။ အထက်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် အကန့်အသတ်မရှိ ပြန်လည်ရွေးကောက်ခံနိုင်သည်။ အထက်လွှတ်တော်သည် သမ္မတ၊ ဒုသမ္မတနှင့် ဝန်ကြီးများကို ရာဇဝတ်မှုများအတွက် စွပ်စွဲနိုင်သည်။ သံတမန်များလည်း ရွေးချယ်နိုင်သည်။

အောက်လွှတ်တော် (Chamber of Deputies)

အောက်လွှတ်တော် (Chamber of Deputies) ကို ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ ၅၁၃ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ ကိုယ်စားလှယ်ကို မဲပေးရသည့် စာရင်းဖွင့်အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်ကို ကျင့်သုံးသည်။ လွှတ်တော်သက်တမ်းမှာ လေးနှစ်ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်နယ်တစ်ခုစီ၏ လူဦးရေအပေါ်မူတည်ပြီး ကိုယ်စားလှယ်နေရာများ ရွေးချယ်သည်။ ပါတီသို့မဟုတ် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီရရှိသော မဲအရေအတွက်သည် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်ဖြင့် မဲရေတွက်ရာတွင် ပါတီရရှိသော မဲအဖြစ် သတ်မှတ်ရေတွက်သည်။ ပြည်သူများသည် ပါတီများမှတင်သွင်းသော ကိုယ်စားလှယ်စာရင်းဖြင့် တိုက်ရိုက်ရွေးကောက်နိုင်သည်။ **စာမျက်နှာ ၁၇ သို့**

ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ အထက်လွှတ်တော်နှင့် အောက်လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံးသည် လွှတ်တော်အတွင်း ဖွဲ့စည်းပုံနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိကိုယ်တိုင် စီရင်ခွင့်ရှိသည်။ အောက်လွှတ်တော်သည် သမ္မတ၏ ငွေစာရင်းကို စစ်ဆေးနိုင်သည်။ သမ္မတ၊ ဝန်ကြီးများ၊ ဒုဝန်ကြီးများ၏ အရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဥပဒေက ခွင့်ပြုထားသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်

ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးရဲတင့် ကျိုင်းတုံမြို့ရှိ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ထမ်းများအားတွေ့ဆုံ

ကျိုင်းတုံ ဒီဇင်ဘာ ၂၄
ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးရဲတင့် သည် ဒီဇင်ဘာ ၂၃ ရက် ညနေပိုင်းက ကျိုင်းတုံမြို့ရှိ သတင်းနှင့် စာနယ်ဇင်းလုပ်ငန်း ကိုယ်ပွား သတင်းစာတိုက်ကို သွားရောက်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး ဝန်ထမ်းများနှင့် တွေ့ဆုံ၍ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာများ မှာကြားသည်။

ဒုတိယဝန်ကြီးသည် ဒီဇင်ဘာ ၂၄ ရက် နံနက်ပိုင်းတွင် ကျိုင်းတုံမြို့ရှိ ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာန၊ တွဲဖက်ပြည်နယ် ရုံး၌ တွဲဖက်ပြည်နယ်ရုံးနှင့် ခရိုင်ရုံးဝန်ထမ်းများ၊ မိုင်းခတ်၊ မိုင်းယန်း၊ မြို့နယ်တို့မှ ဦးစီးမှူးများ၊ တုံတားမြို့ဦးစီးမှူး၊ ကိုယ်ပွားသတင်းစာတိုက် (ကျိုင်းတုံ) တာဝန်ခံအရာရှိနှင့် ဝန်ထမ်းများ၊ မြန်မာ့အသံနှင့် ရုပ်မြင်သံကြား ထပ်ဆင့်လွှင့် စက်ရုံမှ ဇန်နယ်မှူးတို့အား တွေ့ဆုံ၍ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ များ ဆွေးနွေးမှာကြားသည်။ ထို့နောက် လွယ်မြေ ထပ်ဆင့်လွှင့်စက်ရုံ

ကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး ဝန်ထမ်းများအား တွေ့ဆုံ သည်။ ယင်းနောက် မိုင်းဖြတ်မြို့နယ် ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာနရုံး၊ မိုင်းဖြတ် ထပ်ဆင့်လွှင့်စက်ရုံ၊ တာလေမြို့ ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာနရုံးနှင့် တာလေ ထပ်ဆင့်လွှင့်စက်ရုံတို့ကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး (အပေါ်ပုံ) ဝန်ထမ်းများနှင့် တွေ့ဆုံသည်။

ဝန်ထမ်းများနှင့် တွေ့ဆုံစဉ် ဒုတိယဝန်ကြီးက နိုင်ငံတော်က ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ဦးတည်ချက်များ နှင့်အညီ နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နေမှု၊ လက်ရှိဖြစ်ပွားနေသည့် ဆူပူ အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် ကောလိဟလ သတင်းများ အပေါ် ပြည်သူ့လူထုအား သတင်းအမှန်များ ချပြမှုအရန် လိုအပ်မှု၊ လူငယ်များ အတွေးအခေါ် အယူအဆမှန်ကန်ရေး၊ နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ် အေးချမ်းရေး၊ အကြမ်းဖက်လုပ်ငန်းများ ပပျောက်ရေး၊ နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့ အတွက် အသိပညာပေးရန် လိုအပ်မှု၊ ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါကူးစက်မှု ကျဆင်းလာသော်လည်း အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ ဆက်လက်ဆောင်ရွက် ရန်၊ မကြာမီကျရောက်တော့မည့် လွတ်လပ်ရေးနှင့် စိန်ရတုပြည်ထောင်စုနေ့ အခမ်းအနားများ စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပနိုင်ရေး ပူးပေါင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြရန် မှာကြားခဲ့သည်။

နမ္မတူမြို့နယ်၌ ခရီးသွားမည့် ပြည်သူများအား ကိုဗစ်-၁၉ အခမဲ့စစ်ဆေးပေးမည်

နမ္မတူ ဒီဇင်ဘာ ၂၄
ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း နမ္မတူမြို့နယ်၌ အပတ်စဉ် တနင်္လာ၊ ဗုဒ္ဓဟူး၊ သောကြာနေ့တိုင်း အမြို့မြို့အနယ်နယ်သို့ ခရီးသွားလာမည့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူများအား ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါပိုး ရှိ မရှိ RDT Test Kit ဖြင့် အခမဲ့စစ်ဆေးဆောင်ရွက်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း မြို့နယ်ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာနမှ သိရသည်။ ထို့သို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် နမ္မတူမြို့နယ်မှ အခြားမြို့နယ်အသီးသီးသို့ ပြေးဆွဲလျက်ရှိသော ယာဉ်လိုင်းများမှ ကိုဗစ်ကာကွယ်ဆေးနှစ်ကြိမ်၊

ကာကွယ်ဆေးတစ်ကြိမ်၊ ကာကွယ်ဆေး မထိုးနှံရသေးသည့် ယာဉ်မောင်းများနှင့် အခြားမြို့နယ်များသို့ ခရီးသွားမည့်ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၊ အခြားမြို့နယ်များမှ နမ္မတူမြို့နယ်သို့ လာရောက်သည့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူများအား RDT Test Kit ဖြင့် ကိုဗစ်ပိုး ရှိ မရှိ စစ်ဆေးပြီး သုံးရက်အတွင်း ကိုဗစ်ပိုးကင်းရှင်းကြောင်း လက်မှတ်ပါမှသာ ခရီးသွားလာခွင့်နှင့် မြို့နယ်အတွင်း ဝင်ရောက်ခွင့်ပြု မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အပတ်စဉ် တနင်္လာ၊ ဗုဒ္ဓဟူးနှင့် သောကြာနေ့တို့တွင်

နံနက် ၉ နာရီမှ ၁၀ နာရီအတွင်း နမ္မတူမြို့နယ် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာနတွင် RDT Test Kit ဖြင့် ကိုဗစ်ပိုး ရှိ မရှိ စစ်ဆေးပြီး သုံးရက်အတွင်း ကိုဗစ်ပိုးကင်းရှင်းကြောင်း လက်မှတ်ထုတ်ပေးမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ မြို့နယ်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်မည့် ခရီးသွားတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများအား မြို့အဝင်ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးရေးဂိတ်တွင် သုံးရက် အတွင်း ကိုဗစ်ပိုးကင်းရှင်းကြောင်း လက်မှတ်ပါ မပါ စစ်ဆေးပြီး လက်မှတ်မပါလျှင် RDT Test Kit ဖြင့် ကိုဗစ်ပိုး ရှိ မရှိ စစ်ဆေးကာ လိုအပ်သည့်ကျန်းမာရေးသုံးပစ္စည်းများ ဝယ်ယူရန်အတွက် စစ်ဆေးခ ပေးဆောင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း မြို့နယ်ပြည်သူ့ဆေးရုံမှ တာဝန်ရှိသူ တစ်ဦးထံမှ သိရသည်။

လူမော် (ပြန်/ဆက်)

စာမျက်နှာ ၁၆ မှ

အောက်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် အကန့်အသတ်မရှိပြန်လည်ရွေးကောက်ခံနိုင်သည်။ ဘရာဇီး ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများအကြား ကိုယ်စားလှယ်ဦးစီးရေမညီမှုကို လျော့ချရန်အတွက် ခရိုင်အားလုံးတွင် တူညီသော ကိုယ်စားလှယ် အရေအတွက်ကို သတ်မှတ်ပေးထားသည်။ အောက် လွှတ်တော်သည် ပြည်တွင်းဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲ နိုင်သည်။

အစိုးရအဖွဲ့
ဘရာဇီးနိုင်ငံအစိုးရအဖွဲ့ကို ပြည်နယ်ဝန်ကြီး များ၊ ဘရာဇီးဖက်ဒရယ်အစိုးရအလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့၏ အကြီးတန်းအကြံပေးများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထား သည်။ အစိုးရအဖွဲ့တွင် ဝန်ကြီး ၂၂ ဦး၊ အခြားဝန်ကြီး အဆင့် ၄ ဦးရှိသည်။

မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရွေးကောက်ပွဲ
(မြို့တော်ဝန်၊ ဒုမြို့တော်ဝန်၊ မြို့တော်ကောင်စီဝင်များ)
ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ၅၅၇၀ ကို အုပ်ချုပ်ရန် မြို့တော်ဝန်၊ ဒုမြို့ တော်ဝန်၊ မြို့တော်ကောင်စီဝန်များကို လေးနှစ် တစ်ကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရွေးချယ်သည်။ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရွေးကောက်ပွဲတွင် ကိုယ်စားလှယ်ကို မဲပေးရသည့် စာရင်းဖွင့်အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် ကျင့်သုံးပြီး တိုက်ရိုက်မဲအများစုစနစ်ဖြင့် ရွေးချယ်သည်။ အနိမ့်ဆုံး နိုင်ငံရေးအာဏာခွဲဝေမှု သည် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးဖြစ်သည်။

ပါတီ
ပါတီစုံစနစ်ဖြစ်သည်။ ပါတီတစ်ခုစီသည် အနည်းဆုံး ထောက်ခံမဲ ၅ ရာခိုင်နှုန်းရရှိရမည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အထိ ဘရာဇီးနိုင်ငံတွင် ပါတီ ၄၀ ကျော် ရှိသည်။ Worker's Party သည် ၁၉၈၀ တွင်တည်ထောင်သော အကြီးဆုံးပါတီဖြစ်သည်။ လက်ရှိကျင့်သုံးနေသော နိုင်ငံရေးပါတီစနစ်သည်

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်က Social Democratic Party ကို ထူထောင်ခဲ့သော သမ္မတ Getulio Dornelles Vargas လက်ထက်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၀ နှင့် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်များတွင် အခြားပါတီများဖွဲ့စည်း ပြီး ရွေးကောက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မှ ၁၉၈၅ ခုနှစ် မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့အထိ (၂၁ နှစ်ကြာသော) စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကာလတွင် နိုင်ငံရေးပါတီများကို ဖျက်ပြီး တစ်ပါတီစနစ်ကို ထူထောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် အရပ်သားအစိုးရ လက်ထက်တွင် ပါတီများထူထောင်ခွင့်ပြုပြီး ပါတီ များစွာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ပါတီများသည် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည်ဆိုပါက ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တရားရုံးချုပ်မှ ချမှတ်ထား သော ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများအရ ရွေးကောက်ပွဲ မလုပ်မီ တစ်နှစ်ကြိုတင်၍ နိုင်ငံရေးပါတီမှတ်ပုံတင် ရသည်။ စည်းကမ်းတကျ မှတ်ပုံတင်ထားသော နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ကိုသာ မဲပေးနိုင်သည်။ မှတ်ပုံတင်ထားသော ပါတီ တစ်ခုစီတိုင်းသည် အထက်လွှတ်တော်၊ အောက် လွှတ်တော်နှင့် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သည်။ ပါတီဝင်များသည် ဘရာဇီးနိုင်ငံသားများ ဖြစ်ရမည်။ နိုင်ငံခြားအစိုးရ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားအစိုးရလက်အောက်ခံများထံ မှ ငွေကြေးအထောက်အပံ့မယူရ။ ပါတီမှ သုံးစွဲသည့် ငွေကြေးများကို ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံးသို့ တင်ပြရ သည်။ အများပြည်သူသိရှိစေရန် ကြေညာရသည်။ မိမိတို့ပါတီ၏ စည်းမျဉ်းများကို မိမိတို့ဆန္ဒနှင့်အညီ သတ်မှတ်နိုင်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့ (Electoral Management Bodies-EMBs)
ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ ရွေးကောက်ပွဲများကို ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့ (Electoral Management Bodies-EMBs) က ဆောင်ရွက်ခြင်း

ဖြစ်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်မှုစနစ်၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တရားစီရင်ရေးစနစ်များဖြင့် စနစ်တကျ ကျင်းပသည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွင် မဲပေးခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ယှဉ်ပြိုင်မှု မူဘောင်များပါဝင်သည်။ မူဝါဒချမှတ် ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ် ခြင်းဟူ၍ မူဝါဒ သုံးရပ် ချမှတ်ဆောင်ရွက်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တရားစီရင်ရေးစနစ်တွင် တရားစီရင်ရေးဌာနများ၊ အဆင့်မြင့်ရွေးကောက်ပွဲ ခုံရုံးများဖြင့် ကျယ်ပြန့်စွာ ဆောင်ရွက်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေများ အရကျင်းပပြီး ရွေးကောက်ပွဲစနစ်၊ မဲဆန္ဒနယ်ခွဲဝေ ခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲကာလ၊ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်သူများ အတွက် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ခြင်းများကို ပြဋ္ဌာန်း ထားသည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့ သည် အဖွဲ့ဝင်များအပေါ် လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်မှုမရှိဘဲ လွတ်လပ်သော သီးသန့်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။
ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအမည်စာရင်းတင်သွင်းခြင်း
ကိုယ်စားလှယ်လောင်း အမည်စာရင်းတင်သွင်း ခြင်းကို ရွေးကောက်ပွဲတရားသူကြီး (Electoral Judge) လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော မှတ်ပုံတင် စာအုပ်တွင် ထိန်းသိမ်းထားရမည်။ ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း သည် မိမိကိုယ်တိုင်မဲဆန္ဒရှင်အဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထား သော ဒေသတွင် အနည်းဆုံး တစ်နှစ်နေထိုင်သူဖြစ်ရ မည်။ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းသည် ဘရာဇီးနိုင်ငံ သားဖြစ်ပြီး မဲဆန္ဒရှင်အဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထားသူ၊ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပမည့် မဲဆန္ဒနယ်တွင် နေထိုင် သူဖြစ်ရမည်။ သမ္မတ၊ ဒုသမ္မတ၊ လွှတ်တော် အမတ် များသည် အနည်းဆုံး အသက် ၃၅ နှစ် ရှိရမည် ဖြစ်သည်။ မဲဆန္ဒရှင်အဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထားသူ၊ ပညာမတတ်သူများသည် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်မရှိပါ။ နိုင်ငံ၏ လက်နက်ကိုင်

တပ်ဖွဲ့ဝင်များသည်လည်း ကန့်သတ်ချက်များနှင့် အညီ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင် သည်။ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် မိမိတို့ တပ်ဖွဲ့တွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင် ပြီးပါက ခွင့်ယူပြီး ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သည်။ ၁၀ နှစ်ကျော်ပါက အထက် အရာရှိခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သည်။ ရွေး ကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိပါက အလိုအလျောက် ပင်စင်ရမည်ဖြစ်သည်။ အသက်ကန့်သတ်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ သမ္မတနှင့် အထက်လွှတ်တော်အမတ် များသည် အနည်းဆုံး ၃၅ နှစ်၊ ပြည်နယ်/ ခရိုင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် အနည်းဆုံး ၃၀ နှစ်၊ အောက် လွှတ်တော်အမတ်များနှင့် မြို့တော်ဝန်၊ ဒုမြို့တော် ဝန်များသည် အနည်းဆုံး ၂၁ နှစ် ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး မြို့တော်ကောင်စီဝင်များသည် အနည်းဆုံး ၁၈ နှစ် ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ လက်ရှိအစိုးရအဖွဲ့တွင် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေပြီး ရွေးကောက်ပွဲတွင် ထပ်မံ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ အနေဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ ခြောက်လ ကြိုတင် ၍ မိမိလက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် အမျိုးသမီးလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သည်။

မဲဆွယ်စည်းရုံးခြင်း
ရွေးကောက်ပွဲကုန်ကျစရိတ်ကို ပါတီ (သို့ မဟုတ်) ကိုယ်စားလှယ်လောင်းမှ ကျခံနိုင်သည်။ ဥပဒေနှင့်အညီ ငွေကြေးအထောက်အပံ့ယူနိုင်သည်။ အင်တာနက်ပေါ်တွင် အခကြေးငွေပေးပြီး မဲဆွယ် စည်းရုံးခြင်းကို ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ နှစ်ရက် အထိသာ ခွင့်ပြုသည်။ အင်တာနက်ပေါ်တွင် မဲဆွယ် စည်းရုံးခြင်းများ ဆောင်ရွက်လိုပါက ကိုယ်စားလှယ် လောင်း၏ Website လိပ်စာကို ရွေးကောက်ပွဲတရား သူကြီး (Electoral Judge) ထံ တင်ပြရသည်။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်)

ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲများအပေါ် လေ့လာခြင်း (ဘရာဇီးနိုင်ငံ)

ဆုဇေ

(ယမန်နေ့မှ အဆက်)

မဲဆန္ဒရှင်မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မဲပေးခြင်း

အသက် ၁၈ နှစ်မှ ၇၀ နှစ် အထိသည် မဲပေးရမည့် အသက်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ အသက် ၁၆ နှစ်နှင့် ၇၀ နှစ်အထက် နိုင်ငံသားများသည် မိမိဆန္ဒအရ မဲပေးနိုင်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ နိုင်ငံခြားသို့ ရောက်ရှိနေသည့် ဘရာဇီးလူမျိုးမဲဆန္ဒရှင်များသည် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲအတွက်သာလျှင် မဲပေးနိုင်သည်။ ဘရာဇီးနိုင်ငံသားမဟုတ်သည့် နိုင်ငံခြားသားများ၊ ရူးသွပ်နေသူ၊ ထောင်ဒဏ်ကျခံနေရသူများသည် မဲပေး၍ မရပါ။ မဲဆန္ဒရှင်မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် မဲဆန္ဒနယ်ရွေးပြောင်းခြင်းကို ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ ရက်ပေါင်း ၁၅၀ ထိသာ လက်ခံနိုင်သည်။

မဲဆန္ဒရှင်များမှတ်ပုံတင်ရာတွင် မဲဆန္ဒရှင်သက်သေခံကတ် (Votro ID) ကို ပြန်လည်ထုတ်ပေးရမည်။ မဲပေးရာတွင် နိုင်ငံသားကတ်အပြင် မဲဆန္ဒရှင်သက်သေခံကတ် (Votro ID) ပါ ပါရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေအရ မဖြစ်မနေမဲပေးရသည်။ ရွေးကောက်ပွဲသုံး ဆက်တိုက်မဲပေးပါက ရရှိထားသော မဲဆန္ဒရှင်သက်သေခံကတ် (Votro ID) ပျက်ပြယ်သည်။ မဲဆန္ဒရှင်သက်သေခံကတ် (Votro ID) မရှိပါက Passport မရပါ။ အစိုးရဌာနများတွင် အလုပ်မလုပ်နိုင်ပါ။ အစိုးရချေးငွေ မရနိုင်သည့်အပြင် ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံးများတွင် အမှုဖြေရှင်းမပြီးမချင်း ဥပဒေအရ အချို့သောအရာများတွင် ကန့်သတ်မှုရှိသည်။ အနည်းဆုံးရွေးကောက်ပွဲနှစ်ခုတွင် မဲပေးပြီးမှသာ ကန့်သတ်ချက်များကင်းလွတ်နိုင်သည်။ မဖြစ်မနေ မဲပေးရသောစနစ်ကြောင့် တစ်နိုင်ငံလုံးမှမဲပေးရပြီး မဲအများဆုံးရရှိသူက အနိုင်ရရှိမည်ဖြစ်သောကြောင့် မျှတပြီးစစ်မှန်သော ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်သည်။ မဖြစ်မနေမဲပေးရသည့်စနစ်ကို ဘယ်လိုလုပ်နိုင်သည့် ၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပြီး အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံ ၁၉၁၄ ခုနှစ်၊ ဩစတြေးလျနိုင်ငံ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ထိုစနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ဗင်နီဇွဲလားနှင့် နယ်သာလန်နိုင်ငံတို့သည် မဖြစ်မနေမဲပေးခြင်းစနစ်ကို တစ်ကြိမ်သာ ကျင့်သုံးခဲ့ပြီးနောက် ထိုစနစ်ကို ပယ်ဖျက်ခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးသည် လူ့အခွင့်အရေးတွင် ပါဝင်သော နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာပိုင်ခွင့် ဖြစ်သည်။

မဲရုံများ

မဲရုံရှိ မဲရုံလက်ခံကောင်တာတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်မည့် ကြီးကြပ်သူအား ခန့်ထားပြီး ထိုသို့ ခန့်အပ်ထားသူကို မကျေနပ်ပါက ငါးရက်အတွင်း ရွေးကောက်ပွဲတရားသူကြီး (Electoral Judge) ထံ အယူခံဝင်ရသည်။ တိုင်ကြားချက်အား ၄၈ နာရီအတွင်း အမိန့်ချရမည်။ ပြည်နယ်ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံးထံ သုံးရက်အတွင်း အယူခံနိုင်သည်။

ဥပဒေအရ မဖြစ်မနေ မဲပေးရသည်။ ရွေးကောက်ပွဲသုံး ဆက်တိုက်မဲပေးပါက ရရှိထားသော မဲဆန္ဒရှင်သက်သေခံကတ် (Votro ID) ပျက်ပြယ်သည်။ မဲဆန္ဒရှင်သက်သေခံကတ် (Votro ID) မရှိပါက Passport မရပါ။ အစိုးရဌာနများတွင် အလုပ်မလုပ်နိုင်ပါ။ အစိုးရချေးငွေမရနိုင်သည့်အပြင် ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံးများတွင် အမှုဖြေရှင်း မပြီးမချင်း ဥပဒေအရ အချို့သောအရာများတွင် ကန့်သတ်မှုရှိသည်။ အနည်းဆုံးရွေးကောက်ပွဲနှစ်ခုတွင် မဲပေးပြီးမှသာ ကန့်သတ်ချက်များ ကင်းလွတ်နိုင်သည်။ မဖြစ်မနေ မဲပေးရသောစနစ်ကြောင့် တစ်နိုင်ငံလုံးမှမဲပေးရပြီး မဲအများဆုံးရရှိသူက အနိုင်ရရှိမည်ဖြစ်သောကြောင့် မျှတပြီးစစ်မှန်သော ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်သည်။

ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ အီလက်ထရွန်နစ်မဲပေးခြင်း (Electronic Voting)။

အသက် ၁၈ နှစ်အောက်ကို မဲရုံလက်ခံကောင်တာကြီးကြပ်သူအဖြစ် ခန့်အပ်၍မရပါ။ မဲရုံတစ်ရုံ၏ မဲစာရင်းတွင် ပါဝင်သူသာလျှင် အဆိုပါမဲရုံတွင် မဲပေးနိုင်သည်။

အီလက်ထရွန်နစ်မဲပေးခြင်းစနစ် (Electronic Voting)

၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် အီလက်ထရွန်နစ်မဲပေးခြင်းစနစ် (Electronic Voting) စနစ်ကို စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့သည်။ မဲပေးသူ သန်း ၇၀ နီးပါး မဲပေးခဲ့သည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် ပထမအကြိမ်အဖြစ် ဗဟိုကွန်ပျူတာစနစ်ဖြင့် မဲရေတွက်ခြင်းစနစ်ကို စတင်ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် အီလက်ထရွန်နစ်မဲပေးစနစ် (Electronic Ballot Box) စတင်ရန် ရှေ့ပြေးပုံစံပရိုဂရမ်များ၊ နည်းစနစ်များကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် အီလက်ထရွန်နစ်မဲပေးစနစ် (Electronic Ballot Box) ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ် မြို့နယ်ပွဲရွေးကောက်ပွဲတွင် အီလက်ထရွန်နစ်မဲပေးစနစ် (Electronic Ballot Box) ဖြင့် ရီယိုဒီဂျနေရိုး မြို့တော်အပါအဝင် မြို့ကြီး ၅၇ မြို့တွင် မဲဆန္ဒရှင် နှစ်သိန်းနီးပါး မဲပေးခဲ့သည်။ ၁၉၉၈ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲဆန္ဒရှင် သုံးပုံနှစ်ပုံနီးပါး အီလက်ထရွန်နစ်စနစ်ဖြင့် မဲပေးခဲ့သည်။ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် အီလက်ထရွန်နစ်မဲပေးခြင်းစနစ် တစ်ခုလုံးကို အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၂၀၀၂၊ ၂၀၀၄၊ ၂၀၀၆ ရွေးကောက်ပွဲများတွင်လည်း အဆိုပါစနစ်ဖြင့် ကျင်းပခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပသော အီလက်ထရွန်နစ်မဲပေးခြင်းစနစ် (Electronic Voting) ကို ကျင့်သုံးခဲ့သည့် ရွေးကောက်ပွဲသည် မဲပေးသူအများဆုံး ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခုဖြစ်သည်။ မဲပေးသူ ၁၂၅ သန်း မဲပေးခဲ့သည်။ အီလက်ထရွန်နစ်မဲရုံ (Electronic Polling Station) ကို မြို့နယ်ပွဲရွေးကောက်ပွဲ ပထမအကြိမ်တွင် အသုံးပြုခဲ့သည်။ မဲရုံပိတ်ပြီး နာရီအနည်းငယ်အတွင်း မဲရလဒ်ကို

သိရသည်။ အီလက်ထရွန်နစ်မဲပေးခြင်း စနစ်သည် မြန်ဆန်ပြီး မှန်ကန်သော စနစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ လုံခြုံမှုရှိပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာသည်။ ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်သမျှကို ပါတီများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံသားများက စောင့်ကြည့်လေ့လာနိုင်သည်။ ပါတီမှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ အမည်စာရင်း၊ ကိုယ်ရေးအချက်အလက်များနှင့် ပုံများကို စက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ဆိုက်ဘာတိုက်ခိုက်မှု (Cyber Attack) သည် သံသယဖြစ်ဖွယ်ရာဖြစ်သည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်ဘရာဇီးနိုင်ငံ မြို့နယ်ပွဲရွေးကောက်ပွဲကာလတွင် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ၏ စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့ (Electoral Management Bodies-EMBs) ၏ Website ကို တိုက်ခိုက်ခံခဲ့ရသည်။ ပထမအကြိမ် တိုက်ခိုက်မှုသည် မအောင်မြင်ခဲ့ဘဲ ဒုတိယအကြိမ် တိုက်ခိုက်မှုတွင် ဝန်ထမ်းလစာအချက်အလက်များ ပေါက်ကြားခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုတိုက်ခိုက်မှုများသည် မဲပေးခြင်း၊ မဲရေတွက်ခြင်းတွင် ထိခိုက်မှုမရှိခဲ့ပါ။ ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ မဲဆန္ဒရှင်သက်သေခံကတ်သည် လက်ဗွေစနစ်အပြင် မိုဘိုင်းဖုန်းများတွင် သုံးသော application (Digital Version E-titulo) စနစ် ပါဝင်သည်။ ယခင်က ပြည်နယ်ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံးတစ်ခုစီသည် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များကို စုစည်းပြီး ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တရားရုံးချုပ်ထံသို့ ပေးပို့ရသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဘရာဇီးနိုင်ငံ မြို့နယ်ပွဲရွေးကောက်ပွဲတွင် ပထမအကြိမ်အဖြစ် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များကို ကွန်ပျူတာမှတစ်ဆင့် ရေတွက်ခဲ့သည်။ မဲပေးပုံနှင့်ပတ်သက်၍ စက်တွင် ပေါ်နေသော အမည် (သို့မဟုတ်) ပါတီအမည်ကို နှိပ်၍ ပေးရမည်။ အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (Proportional representation System-PR) ဖြင့် မဲပေးရသော ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါတီကိုသာ မဲပေးရမည်ဖြစ်သည်။ အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (Proportional representation System-PR) ကို မဲပေးပြီးမှ Majority စနစ် ရွေးကောက်ပွဲကို မဲပေးရမည်ဖြစ်သည်။ မဲပေးပြီးသည့်နောက် အီလက်ထရွန်နစ်မဲတစ်ခုစီကို ဒစ်ဂျစ်တယ်မှတ်ပုံတင်ခြင်း စနစ်ဖြင့် လက်ခံပြီး ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် ကွန်ပျူတာပေါ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးရမည် ဖြစ်သည်။ မဲဆန္ဒရှင်အမည်စာရင်းကို မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ ရွေးကောက်ပွဲပြီးသည့်နောက် အီလက်ထရွန်နစ်မဲပေးစနစ် (Electronic Ballot Box) များတွင် မဲပေးထားသောပိုင်များကို ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် မှတ်ပုံတင်ပြီး မဲအစားထိုးမှု မရှိစေရန် သိမ်းဆည်းသည့်အချိန်ကို မှတ်ပုံတင်ထားရမည်။ မဲတစ်ခုစီသည် လျှို့ဝှက်၍ လုံခြုံမှုရှိသည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တရားစီရင်ရေးစနစ်

(The Regional Electoral court-TRE) ရှိပြီး ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံး (Electoral Boards) များ ဖွဲ့စည်းထား၍ ရွေးကောက်ပွဲတရားသူကြီးများ (Electoral Judge) က အငြင်းပွားမှုများကို ဆုံးဖြတ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တရားရုံးချုပ်တွင် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ်မှ တရားသူကြီး သုံးဦး၊ အထက်တရားရုံးမှ တရားသူကြီး နှစ်ဦး၊ သမ္မတမှ အမည်စာရင်း တင်သွင်းပြီး ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်မှ ထောက်ခံသော ဥပဒေကျွမ်းကျင်၍ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အတွေ့အကြုံရှိသည့် နိုင်ငံသား နှစ်ဦး စုစုပေါင်း တရားသူကြီး ခုနစ်ဦး ပါဝင်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာတရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးများကို ဝန်ကြီးဟု သုံးစွဲသည်။ ပြည်နယ်ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံးများမှ တင်သွင်းသော အမှုများကို အယူခံ တရားရုံးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တရားရုံးချုပ်သည် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အမြင့်ဆုံးတရားရုံးဖြစ်ပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ပြည်နယ်ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံး သည် ဒုတိယအမြင့်ဆုံး ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံးဖြစ်ပြီး မြို့နယ်တိုင်းတွင်ရှိသည်။ ပြည်နယ်အဆင့်တရားရုံးမှ အယူခံ တရားသူကြီး နှစ်ဦး၊ အောက်တရားရုံးမှ တရားသူကြီး နှစ်ဦး၊ ဖက်ဒရယ်အောက်တရားရုံးမှ တရားသူကြီး တစ်ဦး၊ သမ္မတမှ အမည်စာရင်းတင်သွင်းပြီး ပြည်နယ်တရားရုံးမှ ထောက်ခံသော ဥပဒေကျွမ်းကျင်၍ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အတွေ့အကြုံရှိသည့် နိုင်ငံသား နှစ်ဦး စုစုပေါင်း တရားသူကြီး ခုနစ်ဦးပါဝင်သည်။ ပြည်နယ်ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံးသည် မဲဆန္ဒရှင်များနှင့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများကို မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများ၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံး (Electoral Boards) သည် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အထူးအဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲနှင့်ပတ်သက်၍ ကန့်သတ်ထားသော ပြစ်ဒဏ်များချမှတ်ရန် သီးသန့်ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ ရက် ၆၀ အလိုတွင် ပြည်နယ်ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံးမှ တရားသူကြီး တစ်ဦး၊ ဥပဒေကျွမ်းကျင်သော နိုင်ငံသားနှစ်ဦးမှ လေးဦးအထိဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတရားသူကြီးများ (Electoral Judges) ကို ပြည်နယ်ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံး၏ တရားသူကြီးများမှ ရွေးချယ်သည်။ မိမိပြည်နယ်၏ ရွေးကောက်ပွဲနယ်မြေအတွင်းရှိ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ငန်းများတွင်သာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာတရားရုံးချုပ်၊ ပြည်နယ်ရွေးကောက်ပွဲ တရားရုံးမှ တရားသူကြီးများသည် အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များ ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တရားစီရင်ရေးစနစ်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသော တရားသူကြီးများသည်

အသိပေးနှိုးဆော်ကြေညာချက်

၁။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၌ အကြမ်းဖက်အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည့် NUG၊ CRPH နှင့် လက်ဝေခံ PDF အဖွဲ့များ၏ တရားမဝင် လက်နက်များ၊ ခဲယမ်းများ၊ မိုင်း၊ ဆက်သွယ်ရေးပစ္စည်းများနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများအပြင် လက်လုပ်သေနတ်၊ ယမ်း၊ မိုင်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများကို လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်အကြမ်းဖက်မှုအပေါ်နှင့် နယ်စပ်ဒေသများနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတချို့တို့မှလည်း နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေးအမြတ်ထုတ်ရန်အလို့ငှာ ပြည်တွင်းသို့ နည်းမျိုးစုံဖြင့် ပို့ဆောင်နေသည့် လက်နက်၊ ခဲယမ်း၊ မိုင်း၊ ဆက်သွယ်ရေးပစ္စည်းများနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများအား နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဖော်ထုတ်ဖမ်းဆီးရမိလျက်ရှိသကဲ့

သို့ နည်းမျိုးစုံဖြင့် လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်သူ အကြမ်းဖက်သမားများထံမှလည်း ဖော်ထုတ်ဖမ်းဆီး/ သိမ်းဆည်းရမိလျက်ရှိပါသည်။

၂။ ၎င်းအပြင် တချို့သော အကြမ်းဖက်သမားများသည် နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများ၏ မသိနားမလည်မှု၊ ရိုးသားမှုအပေါ် အခွင့်ကောင်းယူလျက် မိမိတို့၏တရားမဝင် လက်နက်၊ ခဲယမ်း၊ မိုင်း၊ ဆက်သွယ်ရေးပစ္စည်းများနှင့်ဆက်စပ်ပစ္စည်းများအပြင် တားမြစ်ပစ္စည်းများကိုလည်း နည်းအမျိုးမျိုး၊ အသွင်အမျိုးမျိုးဖြင့် အပုံနှိပ်သိမ်းဆည်းစေမှုများကိုလည်း ဖော်ထုတ်ဖမ်းဆီးရမိလျက်ရှိပါသည်။

၃။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အကြမ်းဖက်သူများနှင့် မသက်ဆိုင်သူများကို မလိုလားအပ်သော တရားဥပဒေရင်ဆိုင်မှုများ မရှိစေနိုင်ရေး အလို့ငှာ

၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက် နောက်ဆုံးထား၍ နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများအားလုံးသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးနှင့် နည်းမျိုးစုံဖြင့် မိမိတို့နေအိမ်၊ တိုက်ခန်းနှင့် နေရာအသီးသီးတွင် တရားမဝင်လက်နက်၊ ခဲယမ်း၊ မိုင်း၊ ဆက်သွယ်ရေးပစ္စည်းများနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများအပါအဝင် နိုင်ငံတော်မှဥပဒေအရ တားမြစ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် မူးယစ်ဆေးဝါးများ လက်ဝယ်သို့ရောက်ရှိ သိမ်းဆည်းထားခြင်းများရှိကြပါက သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက်/ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးများ/ နီးစပ်ရာ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များထံသို့ လာရောက် အပ်နှံကြပါရန်နှင့် သတ်မှတ်ရက်ကျော်လွန်ပြီးနောက် စစ်ဆေးတွေ့ရှိရပါက တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အညီ အရေးယူခံရမည်ဖြစ်ကြောင်း သတိပေးထုတ်ပြန်အပ်ပါသည်။

သတင်းထုတ်ပြန်ရေးအဖွဲ့
နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီး ဦးဝင်းမြင့် ပုသိမ်အကျဉ်းထောင်အား ကြည့်ရှုစစ်ဆေး

ပုသိမ် ဒီဇင်ဘာ ၂၅
ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီး ဦးဝင်းမြင့်သည် ရုံးအဖွဲ့မှူး ဦးကျော်စိုးညွန့်၊ ပုသိမ်ခရိုင် တရားသူကြီး ဒေါ်ထွေးထွေးတို့နှင့်အတူ ဒီဇင်ဘာ ၂၁ ရက် နံနက်ပိုင်းက ပုသိမ်အကျဉ်းထောင်အား ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရာ ပုသိမ်အကျဉ်းထောင် တာဝန်ခံအရာရှိက

အကျဉ်းထောင်အတွင်း အခြေအနေများကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။ ထို့နောက် တိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးနှင့် တာဝန်ရှိသူများသည် အကျဉ်းထောင်အတွင်း အကျဉ်းသား၊ အကျဉ်းသူ၊ အချုပ်သား၊ အချုပ်သူများနေထိုင်သည့် အဆောင်များနှင့် စားဖိုဆောင်၊ ဆေးပေးခန်း၊ စာကြည့်

တိုက်တို့သို့ လှည့်လည်ကြည့်ရှုကာ ၎င်းတို့အား ဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများရှိခွင့် ရှိ/ မရှိ နေရာထိုင်ခင်း သက်သာချောင်ချိမှု ရှိ/ မရှိ အစာအာဟာရ သင့်တင့်မှုတို့ ရှိ/မရှိ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု အခြေအနေနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အတတ်ပညာသင်ကြားပေးမှု အခြေအနေများကို မေးမြန်း

ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့် ရှိတာဝန်ရှိသူများအား မှာကြားခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ကိုတွတ် (ပြန်/ဆက်)

စာမျက်နှာ ၈ မှ

မူလတရားစီရင်ရေးတာဝန်များကိုလည်း ထမ်းဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ရွေးချယ်ခန့်အပ်ထားသော အရပ်သားများသည် မိမိအသက်မွေးတာဝန်များကို မူလအတိုင်း ဆက်လုပ်နိုင်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲအတွင်းသာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန်ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့ဝင်များသည် နှစ်နှစ်သက်တမ်းရှိပြီးနောက်ထပ်နှစ်နှစ်ထပ်မံသက်တမ်းတိုးနိုင်သည်။ အနည်းဆုံး ဥပဒေတွဲရရှိရမည်ဖြစ်ပြီး ဥပဒေလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံရှိရမည်ဖြစ်သည်။ တရားသူကြီးများ၊ တရားရေးအဖွဲ့ဝင်များသည် လွတ်လပ်၍ ပါတီနိုင်ငံရေးကင်းရှင်းရမည်။ ရွေးကောက်ပွဲတရားစီရင်ရေးစနစ်သည် ပြည်သူများ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၊ ကျားမတန်းတူခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာသတင်းယူခွင့်စသည်ဖြင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များကို ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ မဲဆန္ဒနယ်တစ်နယ်ထက်ပို၍ ပါဝင်သော မြူနီစီပယ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြည်နယ်ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံးမှ တရားသူကြီး တစ်ဦးခန့်ထားသည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တိုင်ကြားချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံးသည် တရားပြိုင် သို့မဟုတ် တိုင်ကြားခံရသူကို ၄၈ နာရီအတွင်း ခုခံရန် အကြောင်းကြားရမည်။ အကြောင်းကြား ချက်ကို လက်ခံရရှိပြီးနောက် ၂၄ နာရီအတွင်း အယူခံရမည်ဖြစ်ပြီး ၄၈ နာရီအတွင်း ဆုံးဖြတ်ပေးရ မည်ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာတရားရုံးများသည် ဒီမိုကရေစီဖော်ဆောင်ရာတွင် အခြေခံအကျ ဆုံးဖြစ်သည်။

ကိုဗစ်-၁၉ နှင့် ဘရာဇီးနိုင်ငံ
၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် မြူနီစီပယ်ရွေးကောက်ပွဲ
မြို့တော်ဝန်၊ ဒုမြို့တော်ဝန်၊ မြို့တော်ကောင်စီဝင်ရွေးကောက်ပွဲကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၅ ရက်မှ နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်အထိ ကျင်းပခဲ့သည်။ မူလက အောက်တိုဘာလ ၄ ရက်တွင် ကျင်းပရန် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း ကိုဗစ်ကြောင့် ရက်ရွှေ့ခဲ့ရသည်။ ရောဂါပိုးပျံ့နှံ့မှုများပြားနေသောကာလဖြစ်သော်လည်း ကွန်ပျူတာစနစ်ဖြင့် မဲပေးရသောနိုင်ငံဖြစ်သည်။ အခြားနိုင်ငံများနည်းတူ

စာတိုက်မှ ကြိုတင်မဲပေးခြင်း၊ ကာလတိုအတွင်း အထူးမဲပေးခြင်းတို့ မပြုလုပ်နိုင်ပါ။ ၂၀၂၀ မြူနီစီပယ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်း အတာ ဖြင့် ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော် မဲပေးခဲ့ကြသည်။ Social distancing သတ်မှတ်ချက်များကြောင့် မဲဆန္ဒရှင် မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့် မှတ်ပုံတင်ရသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် မြူနီစီပယ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းများတွင်သုံးသော application (Digital Version E-titulo) ကို သုံး၍ မဲပေးခြင်းဖြင့် လူစုလူဝေးကို လျှော့ချနိုင်သည်။ ပထမအကြိမ်မဲပေးခြင်းတွင် ထို application ကို မသုံးနိုင်ဘဲ ဒုတိယအကြိမ် မဲပေးခြင်းတွင်မှ သုံးစွဲနိုင်ခဲ့သည်။ နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူများက လက်တွေ့စကင်ဖတ်သည့် မှန်ဘီလူးများသည် တစ်ကြိမ်အသုံးပြုပြီးနောက် ပိုးပြန်သတ်ပြီးမှသာ အသုံးပြုသင့်ကြောင်း အကြံပြုခဲ့သည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဘရာဇီးနိုင်ငံမြူနီစီပယ် ရွေးကောက်ပွဲကို အောက်ဖော်ပြပါအထူးအချက်များဖြင့် ကျင်းပခဲ့သည်-

- (၁) မဲရုံများကို သတ်မှတ်ချိန်ထက် ၁ နာရီစောဖွင့်ခြင်း၊
- (၂) မဲဆန္ဒရှင်များ၊ မဲရုံဝန်ထမ်းများကို လက်သန့်ဆေးစိစစ်ပေးခြင်း၊
- (၃) မဲပေးသည့်ပစ္စည်းများ ပိုးသတ်ခြင်း၊
- (၄) မဲရုံဝန်ထမ်းများ၏ Mask များကို ၄ နာရီခြားတစ်ကြိမ် လဲလှယ်ပေးခြင်း၊
- (၅) Mask အပြည့်အစုံတပ်ဆင်ပြီး အနည်းဆုံး တစ်မိတာအကွာတွင်နေ၍ လက်ပိုးသတ်ခြင်း၊
- (၆) Social distancing လုပ်ရန် သတိပေးကြေညာခြင်း၊
- (၇) တီဗွီ၊ အင်တာနက်များမှတစ်ဆင့် Mask တပ်ရန်၊ ကိုဗစ်စည်းမျဉ်းနှင့်အညီ မဲပေးရန်၊ ကိုဗစ် သံသယလူနာများ မိမိနေအိမ်တွင်သာ နေထိုင်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့ခြင်း။

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် မြူနီစီပယ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအဖွဲ့ နှစ်ဖွဲ့ရှိခဲ့သည်။ The Organization of American State

(OAS) နှင့် ပြည်တွင်းမှ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့ Transparencia Eleitoral Brasil (Election Transparency Brazil) တို့ဖြစ်သည်။

နိဂုံး
ဘရာဇီးနိုင်ငံ ရွေးကောက်ပွဲကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ နိုင်ငံရေးပါတီဥပဒေနှင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေများဖြင့် ကျင်းပသည်။ သမ္မတ၊ လွှတ်တော် နှစ်ရပ် (အထက်လွှတ်တော်နှင့် အောက်လွှတ်တော်)၊ အစိုးရအဖွဲ့၊ ပြည်နယ်/ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ မြူနီစီပယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ (မြို့တော်ဝန်၊ ဒုမြို့တော်ဝန်၊ မြို့တော်ကောင်စီဝင်များ)ကို လေးနှစ်တစ်ကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲများကျင်းပ၍ ရွေးချယ်သည်။ သမ္မတကို လေးနှစ်တစ်ကြိမ် မဲအများစုကိုယ်စားပြုစနစ် (Absolute majority system)၊ အထက်လွှတ်တော်ကို မဲအများစုကိုယ်စားပြုမဲများသူ အနိုင်ယူစနစ် (Plurality Fast-Past The Post-System)၊ အောက်လွှတ်တော်ကို စာရင်းဖွင့်အမျိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (Open List proportional representation System)၊ ပြည်နယ်/ ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရွေးကောက်ပွဲကို မဲအများစု အသာစီးရသည့်စနစ် (Plurality System)၊ မြူနီစီပယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရွေးကောက်ပွဲ(မြို့တော်ဝန်၊ ဒုမြို့တော်ဝန်၊ မြို့တော်ကောင်စီဝင်များ) ကို စာရင်းဖွင့်အမျိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (Open List proportional representation System) ဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည်။ ပါတီများသည် ဥပဒေနှင့်အညီ မှတ်ပုံတင်၍ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သည့် ပါတီစုံစနစ်ဖြစ်သည်။ ပါတီမှသုံးစွဲသည့် ငွေကြေးများကို ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံးသို့ တင်ပြပြီး အများပြည်သူ သိရှိစေရန် ကြေညာရမည်။ ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ ရွေးကောက်ပွဲများကို ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့ (Electoral Management Bodies-EMBs) က ဆောင်ရွက်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း အမည်စာရင်း တင်သွင်းခြင်း၊ မဲဆွယ်စည်းရုံးခြင်း၊ မဲဆန္ဒရှင်မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မဲပေးခြင်းစသည့် ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ငန်းများကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ဘရာဇီးနိုင်ငံတွင်

အီလက်ထရွန်နစ်မဲပေးခြင်းစနစ် (Electronic Voting) ကို ကျင့်သုံးပြီး နိုင်ငံသားတိုင်း မဖြစ်မနေ မဲပေးကြရသည်။ မဲပေးရန် ပျက်ကွက်ပါက ဥပဒေအရ အရေးယူမှုများရှိသည်။ အီလက်ထရွန်နစ်မဲပေးခြင်းစနစ်၏ ကောင်းကျိုးများသည် နာရီအနည်းငယ်အတွင်း မဲရလဒ်ကို သိနိုင်ခြင်း၊ မြန်ဆန်ပြီး မှန်ကန်သော စနစ်တစ်ခုဖြစ်ခြင်း၊ လုံခြုံမှုရှိခြင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တရားစီရင်ရေးစနစ်တွင် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တရားရုံးချုပ်၊ ပြည်နယ်နှင့် ဖက်ဒရယ်ခရိုင်တစ်ခုစီတွင်ရှိသော ပြည်နယ်ရွေးကောက်ပွဲတရားရုံးများ၊ ရွေးကောက်ပွဲဘုတ်အဖွဲ့များ၊ ရွေးကောက်ပွဲတရားသူကြီးများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ နောက်ဆုံးကျင်းပခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲမှာ မြို့တော်ဝန်၊ ဒုမြို့တော်ဝန်၊ မြို့တော်ကောင်စီဝင်ရွေးချယ်သော မြူနီစီပယ်ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်သည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၅ ရက်မှ နိုဝင်ဘာ ၂၉ ရက်အထိ ကျင်းပခဲ့သည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် မြူနီစီပယ်ရွေးကောက်ပွဲ၌ မိုဘိုင်းဖုန်းများတွင် သုံးသော application (Digital Version E-titulo) ကိုသုံး၍ မဲပေးခြင်းဖြင့် လူစုလူဝေးကို လျှော့ချနိုင်ခဲ့သည်။

ကိုးကား
 1 Election Law , 1997.
 2 Constitution of the Federative Republic of Brazil 3rd Edition.
 3 Electoral Governance in Brazil- (Vitor Marchetti)
 4 Building a Modern and Transparent Electoral System in Brazil-(Justice Gilmar Mendes)
 5 Party institutionalization and Women's Representation in Democratic Brazil- (Kristin N.Wylie)
 6 Courts and Policy Reforms in Democratic Brazil- (Matthew M.Taylor)
 7 Covid-19 and the Brazilian 2020 Municipal Elections- (Gabriela Tarouco)